Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Antropologia wsi, PG_00200783		
Kierunek studiów	Etnologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2027/2028
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS	3.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Antropologii -> Zakład Etnologii Polski i Antropologii Historii		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Aleksandra Paprot-Wielopolska	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć						
Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy				
Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	43.0	75

Cel przedmiotu
1.Zapoznanie studentów ze specyfiką gospodarstwa chłopskiego jako warsztatu pracy i życia rodzinnego. 2.Poznanie specyfiki kulturowej i historycznego zakorzenienia współczesnych zjawisk społeczno-kulturowych oraz gospodarczych polskiej wsi. 3 Zapoznanie studentów z sytuacją chłopów w perspektywie historycznej, strukturą agrarną i społeczną wsi i ich zmianami. 4. Zapoznanie studentów z sytuacją i problemami współczesnej wsi polskiej

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ETNOL3_W08] Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla różnych szkół w etnologii i antropologii kulturowej	_W08 Zna i potrafi analizować różne zjawiska kulturowe występujące na polskiej wsi za pomocą metod właściwych dla różnych szkół w antropologii i etnologii	[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ETNOL3_W05] Zna i rozumie powiązania etnologii i antropologii kulturowej z innymi naukami humanistycznymi oraz społecznymi: kulturoznawstwem, filozofią, historią, archeologią, socjologią	K_WO5 Zna i rozumie powiązania antropologii wsi z socjologią i historią (zwłaszcza historią chłopów polskich)	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ETNOL3_U06] Potrafi rozpoznawać i analizować różne typy kultury: materialnej, symbolicznej i społecznej	_U08 Potrafi rozpoznać i analizować przejawy kultury materialnej, symbolicznej i społecznej występujące na wsi	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ETNOL3_K02] Jest otwarty na nowe idee i gotowy do przeformułowania swojego stanowiska	_K02 Jest otwarty na nowe idee i gotowy do przeformułowania swojego stanowiska	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ETNOL3_K07] Ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie	_K07 Ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego wsi oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ETNOL3_K01] Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, efektywnie organizuje swoją pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania	_K01 Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy z zakresu antropologii wsi, efektywnie organizuje swoją pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	1. Wprowadzenie do antropologii wsi : wieś i obszary wiejskie kryteria polskie i europejskie, przemiany wsi i obszarów wiejskich. 2. Zarys dziejów chłopów w Polsce na tle europejskim; uwłaszczenie i jego znaczenie dla mieszkańców wsi polskiej. 3. Wzrost świadomości grupowej chłopów; ruch ludowy- geneza, rozwój, przemiany, sytuacja współczesna 4 Kompleks chłopski i jego konsekwencje społeczno-kulturowe; etos chłopski. 5. Struktura społeczna wsi polskiej i jej przemiany. 6. Struktura agrarna wsi i jej przemiany; ekonomiczne i symboliczne funkcje ziemi rolniczej. 7. Migracje mieszkańców wsi dawniej i współcześnie i ich konsekwencje społeczno-kulturowe 8. Chłopskie gospodarowanie - gospodarstwo chłopskie jako miejsce pracy i życia. 9. Rodzina wiejska jej specyfika, funkcje, zadania, przemiany, sytuacja obecna 10. Rola kościoła (katolickiego i innych) i parafii na wsi. 11. Aktywność kulturalna i społeczna mieszkańców i wsi (KGW, OSP, LGD, Stowarzyszenia, zespoły folklorystyczne. 12. Szkoła na wsi jako moderator zmian. 13. Ochrona dziedzictwa materialnego i niematerialnego wsi; listy produktów regionalnych.
Wymagania wstępne i dodatkowe	
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Wyniki egzaminu lub pracy egzaminacyjnej 80%	51.0%	80.0%
Obecność i aktywność na zajęciach (udział w dyskusji) - 20%	51.0%	20.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	*Ciągłość i zmiana. Sto lat rozwoju polskiej wsi,* red. M. Halamska, M. Stanny, J.Wiklin, Warszawa 2019. Kuciel-Frydryszak J., *Chłopki. Opowieść o naszych babkach,* Warszawa 2023. Leszczyński A., *Ludowa historia Polski. Historia wyzysku i oparu. Mitologia panowania,* Warszawa 2020. Markowska D., *Rodzina w społeczności wiejskiej. Ciągłość i zmiana,* Warszawa 1976. Stomma L., *Antropologia kultury wsi polskiej XIX w.*, Warszawa 1986. *Raport o stanie kultury wiejskiej w Polsce*, Wrocław 1997.
	Uzupełniająca lista lektur	*W obliczu zmiany :wybrane strategie działania mieszkańców polskiej wsi,* red. K. Gorlach i G. Foryś, Wyd. UJ, Kraków 2005. Problemy polskiej wsi na przełomie wieków, red. L. Frąckiewicz, M. Król, Akademia Ekonomiczna, Katowice 2002. Wyżga M., *Chłopstwo. Historia bez krawata,* Kraków 2022.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Wpływ uwłaszczenia chłopów na strukturę agrarną i społeczną wsi polskiej do 1939 r. Rodzina wiejska dawniej i współcześnie. Wieś polska w XXI wieku.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.